

Americké Lidice?

Manuál k pracovnímu listu:

- Cílem pracovního listu je seznámit žáky s fenoménem přejmenování měst a obcí v reakci na vyhlazení obce Lidice v červnu 1942. Jednalo se o světově rozšířený fenomén, který lze chápat jako akt solidarity s oběťmi nacismu.
- K tématu patří také poznamenat, že zejména v jižní Americe se Lidice ze stejných důvodů začalo používat jako ženské křestní jméno.
- V úvodu si žáci prostřednictvím úryvků z protektorátního tisku připomenou kontext vyhlášení heydrichiády a následné oznámení o vyhlazení obce Lidice.
- Následně pracují s obrazovým materiálem a krátkou zprávou z dobového kanadského tisku – seznamují se s existencí obcí pojmenovaných po československých Lidicích a s důvody přejmenování.
- V závěru pracovního listu žáci přečtou část článku věnovanou americkým Lidicím ve státě Illinois.
- K dispozici je také jako bonusový materiál mapa světa s vyznačenými obcemi, které přejaly nový název. Na webových stránkách Památníku Lidice je ke všem těmto obcím možné dohledat bližší informace, odkaz je k dispozici také.
- Časová náročnost: 40 min
- Vhodné pro: střední školy, základní školy

Americké Lidice?

Před vámi jsou úryvky z protektorátního tisku. Úryvek č.1 ze 30. května 1942 přináší reakci nejvyššího vedení nacistického Německa na atentát na říšského protektora Reinharda Heydricha provedený českými výsadkáři, tedy vyhlášení heydrichiády. Úryvek č.2 informuje čtenáře o vyhlazení obce Lidice v důsledku provedeného atentátu.

Úryvky si přečtěte a zodpovězte následující otázky:

Úryvek 1

Státní prezident a vláda u **SS**-Oberstgruppenführera a Generalobersta Daluega

Zásadní prohlášení o nové situaci po atentátu

Hj. — Praha 30. května.

Otrásnutí a podlý zločin na zastupujícím říšském protektoru **SS**-Obergruppenführeru generálu policie Heydrichovi, který provedla individua, vytvořil novou situaci v Protektorátě. — (kráceno)

SS-Oberstgruppenführer Daluege k této situaci českého národa v soudobém gigantickém zápolení prohlásil, že ti, kdož v něm vystupují pouze jako pasivní diváci, budou považováni za nepřítel a že podle toho bude s nimi jednáno. Tato zásada platí nejen pro jednotlivce, ale i pro celé národy. Také

ten, kdo napříště bude chtít jenom vyčkávat a přihlížet k současnému osudovému boji, je nepřitelem a bude s ním jako s nepřitelem jednáno. Velká historická doba, ve které žijeme, nezná v této věci žádného kompromisu. Přes všechnu velkorysost, říší stále projevovanou, prohlásil **SS**-Oberstgruppenführer Daluege, žijí v českém národě ještě zločinecké živly, jak ukázal podlý útok na zastupujícího říšského protektora generála Heydricha. Vyhlazení těchto zločineckých živlů, zdůraznil **SS**-Oberstgruppenführer Daluege, bude podkladem pro další vývoj v Čechách a na Moravě.

Zdroj: České slovo: ústřední orgán České strany národně sociální. Praha: J. V. Klofáč, 31.05.1942, 34(127), s. [1]. ISSN 2694-7129. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:ce718f20-cbc4-11ec-af1b-005056827e51>

Úryvek 2

ČTK Praha 10. června. Úředně se oznamuje: Za pátrání po vražích **SS**-Obergruppenführera Heydricha byly zjištěny nezvratné poukazy, že obyvatelstvo obce Lidice u Kladna poskytovalo podporu a pomoc okruhu pachatelů, který přichází v úvahu. Příslušné důkazy byly zjištěny bez pomoci místního obyvatelstva, třebaže na věc bylo dotazováno. Stanovisko k atentátu, tímto projevované, je zdůrazňováno ještě dalšími činy říší nepřátelskými, jakými jsou na příklad: nálezy protistátních tiskovin, skladišť zbraní a munice, ilegální vysilačky a neobvykle velkého množství zboží, jež podléhá řízenému hospodářství, a okolností, že v aktivních službách nepřátelských v zahraničí jsou obyvatelé jmenované obce. Protože se obyvatelé této vesnice svou činností a podporou vrahů **SS**-Obergruppenführera Heydricha co nejhrubším způsobem provinili proti vydaným zákonům, byli dospělí mužé zastřeleni, ženy dopraveny do koncentračního tábora a děti dány na náležité vychování. Budovy v obci byly srovnány se zemí a jméno obce bylo vymazáno.

Zdroj: Polední list, 11.6.1942, dostupné také z: <https://ndk.cz/view/uuid:80b7d1c0-3679-11e3-b62e-005056825209?page=uuid:6345b610-7217-11ec-9cd5-005056820560>

1. Kdo má být podle článku nově považován za nepřítel? V textu vyznačte, jak se nacisté chtěli s tímto nepřitelem vypořádat.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

.....

.....

.....

2. Napište, čím nacisté zdůvodňovali vyhlazení obce Lidice, uveďte aspoň tři příklady. V textu vyznačte pasáž popisující osud obyvatel Lidic.

.....

.....

.....

.....

3. Pasivita, nebo neochota obyvatel spolupracovat, se objevuje v obou úryvcích. Proč měli být podle nacistického režimu obyvatelé protektorátu během heydrichiády aktivní?

.....

.....

.....

.....

4. Co podle vás spojuje tyto tři fotografie?

Zdroj: Americký filmový týdeník United News, léto 1942. Dostupné z: https://archive.org/details/0965_United_News

Zdroj: Česká ambasáda v Bogotě, dostupné z: https://mzv.gov.cz/bogota/es/sobre_la_embajada/archivo/archivo_2017/el_embajador_de_la_republica_checa_2.html

Zdroj: Google Mapy, dostupné z: bit.ly/4eIARXE

.....

.....

.....

Spolufinancováno
Evropskou unií

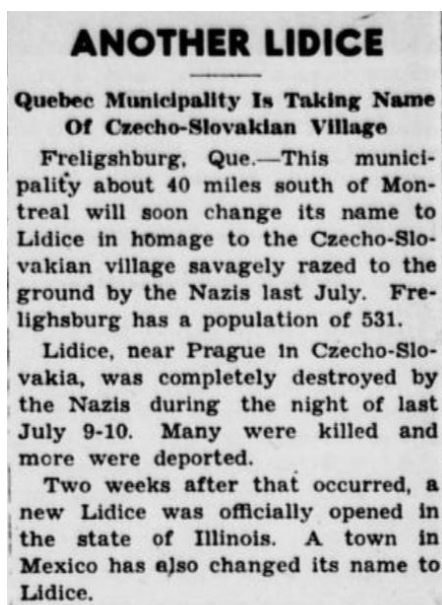

Ministerstvo
školy, mládeže
a tělovýchovy

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

5. Co se stalo v Québecu a jak to souvisí s událostmi v Lidicích? Krátce popiš, o čem informuje kanadský novinový článek vydaný 1.10.1942. V případě potřeby využij slovník nebo online překladač, abys textu porozuměl/a.

Zdroj: The Carbon Chronicle, Alberta, 1.10.1942, dostupné z: https://archive.org/details/CBC_1942100101/mode/2up

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Přečtěte si úryvek z článku, který vyšel v roce 2015 v Českém rozhlasu. V textu vyznačte:

- Kdo vybudoval lidický památník v illinoiském Cresthillu?
- Proč k vybudování památníku došlo?
- Jak lidé jinde ve světě reagovali na události v Lidicích?

Americké Lidice: Na památku vyhlazení Lidic vznikala městečka po celém světě

© 30. duben 2015

Mexiko, Brazílie, Kuba, Venezuela nebo Izrael - všude tam najdete na mapě jedno povědomě znějící jméno: Lidice. Po celém světě vyvolal odezvu tragický osud středočeské obce, kterou v červnu 1942 nacisté vyhladili v odvětu za atentát na Reinharda Heydricha. Na znamení solidarity s oběťmi masakru začala vzápětí vznikat stejnojmenná městečka a obce. Jedna z prvních vyrostla ve Spojených státech, nedaleko Chicaga.

„Na památku Lidic v Československu, jejichž obyvatelé zemřeli dílem nacistické brutality 10. června roku 1942. Nikdy nezapomeneme. Pravda zvítězí.“ Tak zní nápis na žulovém pomníku v prvních amerických Lidicích. Památník vyrostl v podstatě okamžitě po vyhlazení Lidic, dnes ho obklopuje malý růžový sad, rodinné domky a poklid venkovské čtvrti, která se stala součástí městečka Crest Hill.

(kráceno)

„Dominic Romano byl developer, který tu budoval rezidenční čtvrť. Vyhlazení Lidic ho tak pobouřilo, že bez zaváhání věnoval půdu, na které památník stojí. Jeho odhalení se účastnily desetitisíce lidí,“ A celé čtvrti se brzy začalo říkat Lidice, nebo po zdejších Lidis - připomíná někdejší učitelka Jeanne, která údržbě památníku zasvětila prakticky celý život, přestože - na rozdíl od mnoha obyvatel v okolí Chicaga - nemá žádné české kořeny.

(kráceno)

Zdroj: Český rozhlas, dostupné z: <https://temata.rozhlas.cz/americke-lidice-na-pamatku-vyhizeni-lidic-vznikala-mestecka-po-celem-svete-8154376>

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Bonusový materiál:

Mapa obcí pojmenovaných po Lidicích ve světě.

Odkaz na web Památníku Lidice – informace k jednotlivým přejmenovaným obcím:

<https://www.lidice-memorial.cz/pamatnik/pamatnik-a-pietni-uzemi/lidice-ve-svete/>

Odkaz na filmový týdeník zachycující odhalení lidického pomníku v Cresthillu:

https://archive.org/details/0965_United_News

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova